

FEJLÉRMÉNYEI

NAPJÓ

Előfizetési árak

Melyben:		vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
3 évre	3 K.	3 évre	4.50 K.
6 évre	6 K.	6 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-ter 1.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjszabás szerint.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Lesz-e feltámadás?

Husvét nélkül komor és vigasztalan volna a Nagypéntek. Hadaink útja — még ha győzelmek koszorúzzák is — sötét, kegyetlen sors, vigasztalángyász, nehéz kálváriajárás, hacsak a szebb Magyarország reményét nem fakkasztja lelkünkben. S lehet szebb Magyarországot remélni?

„Vér volt sorsa minden nagy gondolatnak, mely az életet akarta igazítani; könnyben, vérben s halálban született újra eddig még minden nemzet... vérhullámok kísérik s viszik az élet minden lépését, vér...” olvasom s mikor a háború-huszonkettedik hónapjában a harc-ter mögötti ország erkölcsi süllyedését látom, pesszimista leszek: a vér folyik rettenetes árbán, mégis alig tudom hinni, hogy lesz feltámadás.

Ne mondják, hogy lesz hadidiszre, hogy nagymennyiségű arany fog begrúgni az országba! Az hitték 1870-ben, hogy a kirótt ötmilliódis hadidiszre összeroppantja a francia nemzetet — tény pedig az, mondta Apponyi, hogy „ez a hadidiszre súlyosabb gazdasági kriszist okozott azon országban, melynek fizették, mint abban, melytől elvették.” Ne beszéljenek határaink kiterjesztéséről — nem ezért vettük fel a háborút! Ne vigasztaljanak, hogy a kárpáti falvak helyén Champagne gyönyörű villákat építik fel — ezek is a hetvenes háború után épültek — hogy kulturvidék lesz a fenyvesek gyönyörű vidéke, hogy a stilusos villák radegó bűn és selymes erkölstelenség lakásai lesznek! Ne vigasztaljanak, ha a cserfalombos kárpáti síroka borulva vagy a doberdói hegyszakadékokban nyugvó hősökért busulva a magyar vér vesztességét siratom, hogy a nemzet izmos teste majd új vért nevel, mikor a sexualis züllés a háború alatt a nép véreit rottontja s mérgezte meg.

A háborúnak két erkölcsi eredménye van: a sexualis dekadencia és a konjunktura-elmélet. A sexualis dekadencia blazirtá teszi a nemzeti lelkiületet és megrontja a vért. A konjunktura-elmélet a legnagyobb eszménytelenség, a legmagasabb önzést: a vagyon-szerzés minden eshetőségét kimeríti, még ha miatta embertársaim ezrei, helyettünk és értünk harcoló katonák s családjaik s a sebesültek szenvednek is. A konjunktura-elméletnek nincs erkölce, nincs szíve, legkevésbé hazaszeretete.

Mily szempontból születethetik a háborúban újra a nemzet? Az eszménység elvesztette értékét. A konjunktura elve s erkölce már a népből is leszárgott. A testvérek hősiességén nem indulnak meg az itthoniak, semmi magasabb lendületet nem vált ki belőlük. Hős volt valamikor a sebesült katona, virágot kapott, mikor leszárt a vonatról, ma külseje züllöttségét konstatáljuk, ha megérkezik stb.

Lesz itt feltámadás? Mily szellem hatja át a vezetése hivatott intelligencia itthonmaradt nélkülözheteleneit és untauglich-ait? A lehitők, a naplopók, a hupok adnak-e majd ezental is irányt az életnek s oly kaszt vezet-e majd a közvéleményt, melynek semmi értéke a nemzeti keresztény élettartalmak iránt? Egy maroknyi büzre-arisztokrácia kezeli-e majd a nemzeti vagyont s az az osztály lesz-e a legelőkelőbb, mely a legtöbbet költi a ruhára, fogatra, furdőzésre? Lesznek-e ezental is többségben keresztényellenes egyetemi tanárok s kisebbbbségben hitű diákság? Ezental is csak sexualis viszkétegek lesz-e a színpadinger s a jövő művészetének nagy részéből származó lesz-e az igazság s a szépség szelleme? Mert ha így lesz, minek akkor

egy ilyen világot élni, küzdeni s vérezni?”

Azért nem leszek pesszimista! Nem mondom, hogy a háború katharsis, mely a nemzet lelkét tisztítja, de bár minden erkölcsi rosszat ránk szabított a háború, meggyőződésem, hogy van erkölcsi kihatása: rámutat a kulturfejlesztés hazug értékeire, az életfelfogások ferdeségeire, társadalmunk hibáira, a háború az emberi természet legigazibb megnyilatkozása, bemutatja, hogy az emberi természet: az ideális embernek az erőszak s az öntönősség összes vonásaival elégtelenített karikatúrája, melyet csak Isten kegyelme tud eszményi magaslattal felelmeni. Nem nevel a háború, de felvilágosít, szeméket nyit azáltal, hogy élőképben mutatja be a természeti örök rossz uralmát. Az eszményiség híveinek a dolga most, a nemzet neveléséhez fáradhatatlan munkával bozzalálni. — Küzdeni kell katonáinknak a lövészárokból, nekünk pedig itthon, ép a rossz felszabadult hatalma miatt kétszeresen kell dolgozni, a nemzet nevelésén s pedig, mint püspök urunk nagypénteki beszédéből látjuk, krisztianizálásán s akkor, egyetemi tanár lesz feltámadás. ry.

A világháború.

Az Asquith-kormány állítólag megegyezett a ujenezási kérdésben. Hogy a kabineteknek melyik árnyalata győzött, az általános vedkötelezettség hívei, vagy ellenzői, azt még egyelőre nem lehet tudni. Asquith titkos ülésen fogja a javaslatokat letárgyalni.

Kiszivárgó hírek szerint a javaslat valóban az általános vedkötelezettség elvét fogadja el, de az elv alkalmazását és a javaslat végrehajtását csak későbbi időkre hagyja. Ez volna legkényvelmesebb megoldás. Elvből megszavazni a katonákat, akiket Joffre kér, de a valóságban meg nem adni őket. Az angol parlament titokban szavaz, a francia hadsereg bevalótlan vérzik. Verdun előtt nincsen titok, mint az angol alsóházban.

A franciák

maguk is beismerik, hogy a németek a Maas mindkét partján hatalmas támadásokat intéztek és több francia pozíciót elfoglaltak. A híres 304-es ma-

gaslat ágyuzását is a francia jelentésből tudjuk meg. Hatalmas barok vannak Vaux körül és az egész Woivre túlszérégi tüzélség alatt áll. Poincaré elmők a hadügyminiszterrel együtt két napig a verduni fronton időzött.

A monarchia

haroterein csapatainak elszánt vitésége újabb és újabb győzelmeket arat. Román lapok írják, hogy az oroszok kiürítették Bojánt és Novoszielicát. E két végtelenül fontos hely feladására szomorú bizonyossága az oroszok egész besszarabia-bukovinai akciójának. Lényeges az is, hogy a most kiürített Bojón község lakossága tiszta románok.

Repülőink

ujra dicsősséget arattak az olasz harctéren. Treviso városát, a velencei tartomány e fontos helyét nagy eredménnyel bombáztuk. Repülőink tizenkét bombát dobtak le teljes hatással. Tíz halottja van a bombázásnak és több épület elpusztult.

Székesfehérvár a kulturális fejlődés útján.

Irta: Fábian Gáspár.

(Folytatás.)

Itt is van rácváros, hasonló fekvéssel, mint nálunk. Am erre a fejlődés megakadt s ma elklónódva, mint kis falu kapcsolódik a városhoz. Ha a város helyes, egészségügyileg és forgalmilag legcélszerűbb fejlesztési főiránya meg van, úgy a városrendezés kérdése bukkán előtérbe. Pécsnek pontos trigonometriai felvétele már elkészült s az általános rendezési terv ennek alapján készül. Új utcák, utvonalak nyertek megállapítást, (ami nálunk még mindig ad hoc történik, t. i. a megépült házakhoz állapítunk meg új utcákat, nem megfordítva) vásár és piacterek, temetők kihelyeztetek, s így a fejlődés számára egész városrészek szabadultak fel a város szívében. Ezt a sokat sürgetett városrendezést Székesfehérvár városa sem halogathatja sokáig. Enélkül fejlődése olyan, mint ha valaki házat építene, de nem tudná előre, hogy mi hova kerüljön, s zval terv nélkül.

Mig egy a mai kor színvonalán álló, speciális városrendező által készített terv alapján fejlődő Székesfehérvár hivatalosan véleményünk szerint az „Dunántúli első városai közt helyet foglalni.

Óriási kár városunk vasuti politikája, mely még a legujabb vonalak létesítésénél sem tudott eredményt elérni. Igaz, a hibák másutt voltak, de a mi feladatunk nem lehet a tétlen várakozás, hanem igenis, amit önéronkból meg tudunk tenni, azt tegyük is meg.

Ime, Pécsnek helyzete e tekintetben még sokkal rosszabb városunkénál. De mit tesz a bajok orvoslására? Új vasuti állomásokat létesít, úgy hogy a gőzparipa ma a város három pontján áll meg. Új helyiérdekű vasutakat kapcsol be, minő minálunk, hogy csak egyet említsünk, a csákvári összeköttetés égetően szükséges volna. Azután itt van a közúti villamosvasut ügye. Ez itt Pécsnél már, igaz, hogy csak két éve meg, de működik. S dacára a háborúnak, nem panaszokdókja a vállalat. Nálunk nem mer beleharapni senki. Pedig jó üzlet volna. S a város fejlődését tekintve, elkerülhetetlen lesz előbbutóbb.

Városunk köztintzményei nem akarnak szaporodni. Ha nemesszívű városunkat szerető polgártársaink nem volnának, kik életükben, mint a jó Grünfeld bácsi, vagy haláluk után mint az árvaházalapító Nagy Sándor, nem áldoznának közcélokra, Székesfe-

hívár alig mutathatna fel e téren fejlődést. Itt Pécsen, — hogy oly intézményeket említsünk, aminők nálunk sajnos még csak kiállításban sincsenek — van modern elmegyógyintézet (a háború után ez elől, mi sem térhetünk ki), áll. gyermekmenhely (detto), nagyszerű bábaképző. Itt meg kell egy pillanatra állnunk. Hogy mit jelent ez az intézet a város szaporodását, egészséges lakosságát illetően, elmondhatják azok, kik oly városban laknak, hol annak áldásait élvezhetik (Szeged. Budapest) Székesfehérvár, ez a derek, jó faj, melyből, a világ legkiválóbb és félt katonái származnak, borzasztó módon szenved a nagy csecsemő halandóság alatt, mely valamiképpen a születések előtti, alatti és utáni időkből az asszonyok elharapódzott rossz és egészségellenes magaviseletéből származik. Fajta a szívem nem egyszer, látva a derek felsővárosi asszonyt, ki a jó Isten áldását szerettel várta csaknem minden évben, s alig élt a gyermek-fél évet, elpusztult. Ha ily intézmény létesítésével alkalmat tudnók adni, főképp a szegényebb népek (de a gazdag is bátran használhatná), hogy legalább a gyermekszülésnél meg legyen kényelmes és egészséges ápolása, meg vagyunk róla győződve, hogy városunk lakossága úgy kvantitásban, mint pedig kvalitásban is magas %-al emelkednék.

(Folyt. köv.)

— **Köhögés és rekedtség ellen** a legjobbnak bizonyult házi szer a dr. STÖRK-féle komprimált mélpasztila. Egy doboz ára 50 fillér. Kapható Szűts Róbert „Magyar Korona” gyógyszerárában, Székesfehérvár, Városházter.

A megtorpedózott Elektra.

Szorgh Péter tábóri lelkes elbeszélése.

Hivatalos jelentés hozta annak idején, hogy az Elektra kórház-hajónkat a franciák tehetetlen dühe megtorpedózta. Pár nap mulva már bővebb részletben ismertettük a franciák felháborító gazdaságának esetét, mert Szorgh Péter a kórház-hajó katonalelkésze, akit a székesfehérvári hadikórházaktól helyeztek át a tengeri haderőhöz, megírta a Fejérmegyei Napló részére. Most pedig már teljes részletében ismeretes a megtorpedozás története, amelyet Szorgh katonalelkész a következőképpen ír le:

Március 18-ikán, remek, napfényes időben, reggeli után, teljes biztonságban érezve magunkat indult el velünk az Elektra kórház-hajónk Zárából. Hajónk orra szemén szelle a csendes tenger vizét.

A hajó parancsnokával és kapitányával gyanútlanul beszélgettünk a fedélzeten. Azon vitatkoztunk, milyen hajó jön utánunk. Nekem az volt a véleményem, hogy Wien kórház-hajónk követ bennünket.

Igy értünk Cap Planca alá. Boccia Canisa előtt uszott a csendes tengeren Elektran, mikor hirtelen rémes zivaj támadt. Tőlünk 58 méter távolságban tisztán láttuk a víz fölött a torpedót. Kapitányom: a legnagyobbán jegyvezte meg:

Ez az egyszer nem talált.

De ugyanebben a pillanatban óriási robbanás rázta meg a levegőt. A második torpedó, hajónk előreszét érte, mire a hajónk nyomban orrabukott.

A másik pillanatban már elhangzott kapitányunk parancs-szava:

Le a csónakokkal.

En az első percekben a Schiffs-leutnanttal a fedélzeten maradtam. Hallottam, mikor a helyzetet csodálatos hidegvérrel mérlegelő kapitányunk azon véleménynek adott kifejezést, hogy hajónknak sikerül talán feneket érni, mert gépét nem érte a torpedó. Így is történt később.

A hajón levők legtöbbje ekkor már a csónakokban volt. A mentési munkák folytak. Eközben a 2. számú csónak az Elektra propellerje alá került. Egyetlen pillanatra is a csónak forgácsokban hullott szét. Rémes jelenet volt: A csónakból a főorvos és a tengerész a víz alá merült. A tengerész darabokra szaggatta a hajó propellere, a főorvosnak pedig szerencsésen sikerült megmenekülnie és uszva elérte a 3. számú csónakot, de itt is nem önmagára gondolt először, hanem a mentéshez látott. Sikerült is neki megmentenie egy ápolónót és az egyik pincért.

Ez alatt az Elektra 4—5 tengeri mérföldet tett meg, míg végre feneket ért. Akik a csónakokban voltak, azok az ápolónókat vitték ki a szárazföldre.

A torpedó robbolása különben rettenetes volt.

A löveg a Steuerbordot, a hajó jobboldalát találta és Bachbordon a baloldalon jött ki. Hajónkat tehát teljesen átfurta. A hajó azon

részen hatolt át, amelyben az ápolónók kabinjai voltak. Szerencsére csak három ápoló nő volt a kabinokban, akik közül kettő súlyosan megsebesült.

Emeltem, hogy az ápolónók kabinjait furta át a torpedó. A két súlyosan sebesült ápolónó közül Babics Mária két kartörést szenvedett, Kurent Tilda ápolónó a jobb lábát veszítette el. Még a sülyedő hajó fedélzetén a kellő orvosi segítyben részesültek.

A harmadik ápolónót csak Sebenicoban találtuk meg a hajó belsejében, a vízbe fulladva.

Huszadikán találtuk meg a holttestét s azonnal a sebenicói tengerész kórházba szállították reggel 9 órakor. Másnap a kórház kápolnájában misét mondtam lelki üdvéért, melyen megjelent hajónk összes személyzete. Délután 4 órakor temették el. Körülbelül 500 katonai személy vett részt a temetésen. Nem volt köztünk, aki nem sirt volna. Az admirális mondott fölötte búcsúbeszédet.

Ami elősegíti a háboru befejezését.

Az egész országban megindult a mozgalom a negyedik hadikölcsönjgyűlések tekintetében. Testületek, egyének egyaránt vállvetve sietnek, hogy részüket kivégezzen ezen hazafias kötelességből. Szegények és gazdagok sorakoznak és mindenki arra törekszik, hogy a mai kedvezőtlen betéti kamatláb viszonyok mellett pénztét ezen jobb kamatozású állami kölcsönökbe fektethesse.

De nemcsak az üzlet jósága

TÁRCA.

Mese egy kis szoborról.*)

Csendes tanya: ó képek a falon, Osi butorzat, itt-ott könyvhalom, Székrenyén, polcon vegyes, ódon [tárgy]. Minden zug olyan ábrándos, komor. Előttem is, az íróasztalon (Ott nem érheti káros bántalom) Méláz egy régi faszobor.

Kicsiny s hibás, de nekem kedves, Kivált mostan, hogy az idő Ugy hozta, hogy szívünkhez férjen, Ott egy kis, méltó helyet kérjen, Mi csonkán, bétán visszajő . . .

Ez az arasznyi szobor is ilyen: Szüette, csonka, kopott, színtelen.

*) Egy kiváló festőművész, poetánknak a XV. századból érdekes szentháromság szobra van, amely mint régi szobor, sárga fényű műterekkel bír. Eről szó a tenni gyönyörű költemény.

Szent régiség ez: hajdan régen (Talán Mátyás az igazságos Felejtethetetlen idejében)

Egy templom-méla-fülkéjében Teljes fényében ragyogott; Füstelve hívők tömegétől, Mert akkoron, mint tudva lévo, Pogánytól, ily kincs nem volt féltő, No, meg a hit sem volt kopott. Szóval, becsülte szegény, gazdag, Pór és király, nagy sokaság, Mert ne feledjük, e szobrocška Volt egykor a Szent Háromság.

Ismétlem: volt, mert ki, ne tudná, Ha az igazság már oda, Mit érhet egy Szentháromság: Egy fagrott, jámbor csoda . . .

Amiért szívünk már nem dobban, Fakul, romlik az egyre jobban, Kivált az ilyen szent szobor. Nyilván, gazdája sem becsülte, Mert a javítást kikérülte; Csak a kopások friss helyére Kent néha egy kevés ragaszt.

Igaz-e rajt' a szín, a festék: A jámbor szívek nem keresték

S a vak maig sem látja azt, Lett légyen-úr, avagy paraszt. Idővel mégis úgy esett, hogy Sok meleg, jószív is kihült S egy nap a korhadó szobrocška Méltó helyéről elkerült.

Ez lett a sorsa és a veszte, Mért az idő s a rossz világ Kiváncsian, majd durva módon, Mint a hitvány prédát kikezdte, Szegény, öreg Szent-Háromság.

Először a talapatzából Tört le egy jócska darabot, De több kárt ott nem tehetett, Ott, hol a művész szerlelett Erős, tömör formát hagyott. De a mi zsenge, kényes része A térbe terjedt védtelen, Azt nem kímélte a kor vesze: Leszedte-verte esztelen.

Első a Lélek szent galambja, Mely a csoportból elveszett. Hogy stízszerű és méltó szép volt: Test és alak, nem holmi színlolt, Ezt, ugy hiszem, nem tagadhatja Sem igaz szív, sem képzelet.

Csak megkerülne. De hiába Kutarom, hol van, hol repül . . . O, a Kainok szive zárva, A szent galamb bolyongó árva, Csörében kormos olajjal Füstös, véres romokon ül. Csillámló ezüst-tollazata

Már jó ideje nem fehér: Elkéveré a lelkek éje, Majd a korom s a balga vér . . .

Ez az, hogy most hiába lessük, Szemünk rá mért nem ismere. S így lesz, míg szárnyát nem csap- [dossa, Bűnbánat-könyvek tengere.

A Szent Fiúról elpanaszlok, Hogy jobb karját letérdelék; Megcsonkították nemes arcát S a keresztifáját elvevék. De azért ott ül: Atyja jobbán, Aldó keze szíven, sebében S szomorin árad ajakáról: Ti értetek véreztem én. Elvetettétek én könnyű keresztmem S ime, amely most rátok nehezül, Az kaján győőlség véres átka S tengernyi gyász árnyéka feketül.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különlőféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracszövetekből.

OLCSÓ

szabott árak.

BLOUS UJDONSÁGOK! Crepp, Grenadin, Voal, VERMES áruházában.

Crepp de chine és fehér, kézzel himzettkben óriási választék

ALKALMI VÉTEL LEGFINOMABB FEHÉRNEMÜRE VALÓ HIMZÉSEKBE.

és biztonsága vonzza az embereket, hrnem lelkesíti őket az a tudat is, hogy az erők mérkőzése már megtörtént, csak a végső erőfeszítések vannak még hátra, melyeknél a hadikölcsön sikere javíthatja vagy rombolhatja a jövőbeni alakulásokat.

Hogy a béke mikor fog kialakulni, mikor térnek vissza a népek s ellenségeink is a jobb megfontoláshoz, mikor látják be, hogy minden egyes ember vére, melyet hiába ontanak, egy cétalan áldozat, ezt megmondani ma még nem lehet. De hogy a népek lelkében él a békevágy, legyen az győző, vagy legyőzött, ez kétségtelenül megállapítható tény.

Tehát a mostani negyedik hadikölcsön sikere már szervesen összefügg azon pénzügyi előkészületekkel, melyek nélkül a becsülés mindennapi munkát a maga régi medrében felvinni nem tudnánk. Eppen ezért változott talán meg a típusa is a hadikölcsönnek és a pénzügyi kormány is ezért hosszabította meg a kölcsönök lejáratát. Ma bizonyos fokig sokkal könnyebb a helyzet, mert mint már előbb is mondtunk, oly kézzelfogható eredmények vannak birtokunkban, melyekből teljes bizonyossággal és helyességgel következtethetünk a jövőre. A jövő pedig nálunk a mi részünkön csak egy becsületes, a jó béke lehet, mely megalapozni van

hivatva a kölcsönös megbecsülést, munkát és becsületet.

Ha tehát a negyedik hadikölcsön nem is gyorsabban hirtöke a békének, de közelebb visz hozzá bennünket és pedig azzal, hogy megszilárdít bennünket pénzügyileg s így annak sikere, — miként a fegyvereknek diadala a nagy osztozkodásnál a mi serpenyőnkét még inkább a mi javunkra fogja billenteni.

HIREK.

— A polgármester a hadikölcsönért. Saara Gyula dr. polgármester lelkeshangú felhívásban felkérte Székesfehérvár város gyámphenztári kezelése alatt álló kiskorúak és gondnokoltak gyámjait, hogy gyámoltjaik és gondnokoltjaik érdekeit is szem előtt tartva jegyzetnek nevezettek részére a negyedik hadikölcsönre minél nagyobb összegeket, mert ezáltal nemcsak a kiskorúaknak és gondnokoltaknak hosszú időn át biztosítanak jóval nagyobb kamatjövődelmet, hanem anyagi javaink hozzájárulásával a végső győzelemünket is siettetik s részünkre biztosítják. A kölcsönjegyzésre vonatkozó bármiféle felvilágosítással és a jegyzéshez szükséges belegegyező nyilatkozat kiállítására végett a szükséges utbaigazításokat készségesen megadja Keresztury Sándor számgyakornok (Városháza, I. emelet 6.)

— Tűzoltóság köréből. A tavaszi időjárás beálltával a helybeli tűzoltóegyesület kebelében is újból megindul az élet. Tavasz kiképzés husvét hátfőjén délután 2 órakor veszi kezdetét Simon Sándor t. rendőrfőkapitány, tűzoltófóparancsnok vezetésével.

— A Szent György kórház munkája. A vármegye hatalmas és modern kórházának általános munkájáról beszélnek az alábbi számok; amelyek a múlt év beszámolójában találunk. A kórház múlt évi igénybevételére már meghaladta az intézet teljesítő-képességének határát és nap-nap után volt kénytelen elutasítani olyan betegek ápolásbavételét, kik nehézbajukban bizony arra nagyon is rászorultak volna. A kórház minden lehető elkövetett a valóban betegek betogadására, de a rendelkezésére álló férőhely mégis csak véges terület és így bizony az igénylők jelentékeny mennyiségét képtelen volt elhelyezni. Az óriási mértékben megnőtt betegforgalom adatai a következők:

1914. év végével ápolásban maradt 285. 1915. év folyamán felvett: 2771, ápolatott összesen 3056, ebből gyógyult 2016, javult 423, gyógyulatlant 52, meghalt 283, a kórházban az év végén visszamaradt 282, az ápolási napok száma 104.377 volt. A beteglétszám legmagasabb volt február hó 10-én 326, a legalacsonyabb november 4-én 254. A külön osztályon gyógykezeltettek száma 119 volt. **Helyettesítéssel.** Az ápolás alatt volt 8056 beteg közül a belgyógyászati osztályon ápolatott 1464, a megfigyelő osztályon 100, a sebészeti osztályon 1282, a szanatóriumban 210. A belgyógyászati osztályon összesen 79 műtét végeztetett. A megfigyelő osztály pedig egyenesen ellentete azon humanus célzatnak, mellyel ezen szanatóriumra betegek elhelyezésére elemi kötelesség volna. Ezen 18 személyre berendezett osztályon az elmúlt évben volt 103, midőn 40 beteg volt a kényesítő hatásokat alatti elhelyezendő. Ily körülmények, még a gyógyulása is hátrányosak, másrészt kiszámíthatatlanok azok a bajok is, melyek a túlszűfoltásból és az ebből eredhető kellemetlenségek-ből származhatnak. A sebészeti osztályon 1915-ben összesen 1282 beteget ápolta. Ezek közül fi volt 277, nő 180, katona 825. Összesen 1077 nagyobb műtétet végeztek. Amputációt 29 esetben végeztek, ami közül 19 eset katonákon hajtattott végre. A műtétek száma az utóbbi években igen erős emelkedést mutat, nevezetesen: 1910. évben 595, 1911-ben 600, 1912-ben 643, 1913-ban 811, 1914-ben 887, 1915-ben 1077. Átterve a kórház gazdasági viszonyaira, a kórház

bevételi előírása a múlt évben 104.377 ápolási nap-utáni 290.410 K 47 fill. volt. 1915. év végén maradt hatralék 165.189 K 42 fill. Kórházunknak tehát 165.000 K hitelt kell nyújtani az intézetet igénybevevők részére akkor, mikor a kórházi alap forgatókövel egyáltalában nem rendelkezik. Sokat panaszkodtunk már ennek hiánya miatt, de úgy látszik, ezen mindaddig segítve nem lesz, míg a törvényhatósági kórházak általánosan tapasztalható ezen tendenciája a bekövetkező teljes fizetésképtelenséggel az intézet feladatának felmondását, üzemének és működésének beszüntetésé fogja maga után vonni. A belügyminiszterium a múlt évi napi ápolási díjat 15 százalékkal emelte, mikor különösen az élelmiszerek árai 200—500 százalékkal emelkedtek.

— Bárányt vesznek. A város közéletmezési bizottsága 70 darab bárányt vásárol.

— Kabaréestök. Könyves Jenő szinigazgató konferálása mellett ma este lesz az első kabaré előadás a városi színházban fővárosi művész-gárda közreműködésével. Az ügyesen összeállított program szép sikert ígér.

— Az új maximális árakat is emeljék. A kormány mint ismeretes, a jövő évi termés maximális árait újból rendezte, illetve a mostani akhoz képest felemelte. Mint laikusok úgy gondoltuk, hogy bizonyára méltányos az áremelés. A fejérmegyei gazdáknak azonban a felemelt maximális árak nem megfelelők, mert a legutóbb tartott gyűlésen újabb felemelés kérését határozatták el. Senki sem veheti rossz néven, ha a felemelés részletek indokolását kérjük, mert arra igazán kíváncsiak vagyunk, hogy miféle súlyos okok készítették a már felemelt árak újabb nagytását. Komoly, elfogulatlan részletező véleménynyagározatot szeretnénk hallani, amely világosan kimutatná a fogyasztó közönségnek, hogy az újabb áremelés a mai gazdasági viszonyok között méltányos, illetve a termelők feltétlen érdeke kívánja. A mostani maximális árakat is már nem egy termelő olyanoknak nyilvánította, amelyek a legkedvezőbb árak néve, viszont voltak egyesek, akik ellenkezőjét mondták, de bizonyítás nélkül. Szóval egy kis felvilágosítást köszönnél vennénk.

— Csak egy cigarettát. Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy az egyes hadikórházaknak mennyi cigarettát küldünk a husvétii ünnepekre. Az aggintézet és a csapatkórház kiharadt, pótlólag ezeket is bállesztették az adományt kapók közé. A királyi javítóintézetben is hadikórház van berendezve, abban azonban tudunkkal csak orosz foglyok vannak ápolás alatt. N. N. 50 darab cigarettát küldött.

Megtagadhat a gyáva s balgatag; Ledóntheti, oltárom, szent jelem; Ez tán is én, csak én leszek a Krisztus, Ki a szégyeniat díszul viselem. Mert én: az út, az igazság és élet; Vagyok az Údvnek örök kapuja; Amelyen bárki hajlékomba léphet; Ha le van oldva saruja; És jó — s balsorsban hűn köveve [léptem; Sáfárcodik a szeretet nevében

Még az Atyáról, a mindenhatóról Kivel gyakran, naponta áldomok; Vagyon néhány alázatos szavam. Ot sem kimélték meg a századok; Most Néki is már csak félkarja van. De így is ép az örök Istenség; Midőn kitárul nagy Mindenség; Midőn megszűnik mérték és arány; Ó az egész és mindenik parány.

S hogy mégis eltűnt jobbjá s a [fogar ... A vaksi, éhes, hűn szolgálélek; Nem Istent, csak jó kegyurat akar. S amig öklével döngeli a mennyet; A föld porában gyáván térdre hull. Nem érzi lelken a rabszolga- [szennyet; Midőn a bálványok előtt leborul.

De ime, Isten örök, szent felsége; Kinek hódolnak kicsinyek s nagyok;

Mert ő a lét csírája s majdán vége; Még ilyen ronc-szoborban is ra- [gyog.

Fénylik, tündöklök: a másik keze; Ott nyugszik, épen, a világteken; Melyről eltűnt ugyan az édv ke- [resztje.

De a golyó, e bus, vak sárteke; Ott van meg, a nagy. Alkotó öten ...

Szent méltóság dereng az arculatján; Mely csupa jóság, égi türelem; Vajjon olyan lesz-e majd az Ó [napján; Midőn megrendül a nagy végtel- [len ... ?

Ó, fellobban majd sujtó szent ha- [ragja; A sárgolyót, mint pehelyét fel- [ragadja; S Övé leszen a végső győzelem.

És eljövend még az Ó dicsősége; S melyet vele egy féreg feleze; Az Ó nevének sosem leszen vége; Hisz rajtunk nyugszik súlyos szent [keze.

Ó, máris látszik köztünk intó ujsa; Fénylő az ébredő világ; Milliók ajkán kél az Alleluja; Mert hogy megváltotta csodásan; A glóriás Szent-Háromság.

Tavaszi KALAP MODELL ujdonságok megérkeztek; bő választék áll az urhölgyek rendelkezésére, úgy az egyszé- blouzokból óriási választék. **OLCSÓ ÁRAK.** rább, mint a legelegánsabb formákból. Közlismert női szabóságomban készült női divat különlegességei ülete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

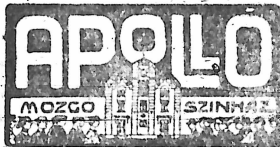
Radó

— **Mennyi lisztet kapunk.** Nem kell aggodnunk, a város közéletelmzési bizottsága gondoskodott a szükséges lisztmennyiségről. Havonként 12 vaggonnal küld a Haditermény Rész. ényártársaság.

— **Operáest.** A folyó hó 28-án a városi színházban tartandó operáest, amelynek szereplői a magyar királyi Operaház tagjai lesznek, leg-sikerültebbnek ígérkezik. A művészi számokból összeállított program és a szereplők előkelő neve előre biztosítja minden téren a sikert.

— **Jegyezzünk hadikölcsönt** a székesfehérvári kölcsönös népsze-gélyző egyletnél. Ezen jöhírű, te-kintélyes intézet nagyon megköny-nítli a közönségnek, hogy hazafias kötelességének a negyedik hadiköl-csön jegyzésével eleget tessenek. A népsze-gélyző egylet kölcsönt nyújt, amelyet hat évi könnyű fizetési feltételek mellett heti betétek alakí-jában lehet visszafizetni, sőt a hadi-kölcsöntökön kívül még bizonyos összeget is gyűjt magának az üzlet-fel. Aki például heti két koronás betétkönyvet vált, az 600 koronás hadikölcsönt jegyezhet 6. százalék mellett. Aki heti 6-40 koronás beté-tet vált, az 2000 koronás állami pénztárjegyet nyer. Felhívjuk olva-sóinkat a kitünő alkalom felhasználá-sára.

— **Tolvajlás.** Özv. Bernát Jó-zsefné, hentesiparos Ösz-utca 18. sz. alatti lakásán történt 1100 koronás lopás ügyében erősen fo-lyik a rendőrségi nyomozás, amely-nek eddigi eredménye, hogy egy gyanúsítottat a rendőrség fogva tartott.

Szombaton és vasárnap, április 22 és 23-án:

A „Nordisk” legvirtuózabb filmkötése

A 9 UJJU EMBER.

Szenzációs detektív dráma 5 felvonásban.

Főszereplő:

Aage Hartel,

A „Gar el Hama” híres alakítója

Pompás kiegészítő műsor!

Előadások:

Szombaton fél 7 és 9 órakor.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Hétfőn és kedden,

április 24-én

A legújabb Asta Nielsen-film:

A NEVELT LEÁNY.

Dráma 3 felvonásban.

Főszereplő: ASTA NIELSEN.

Jancsi bíró, humoros.

Pitlosinck, mint karmester.

Svéd téli képek, term. u.

Előadások: Hétfőn 3, 5, 7 és 9-kor. Kedden fél 7 és 9-kor.

Rendes helyárak.

— **Virágot árulnak az urileányok.** Székesfehérvár lelkés fiatal urileányainak gárdája a husvéti ün-nepek alatt egy egy szál virágot árúsítanak az utcákon 10 fillérért, az újraalakult Hadsegélyző javára. Két-két lányka jár egyiknél a Fe-jermegeyi Takarékpénztár perselye-a másiknál pedig a virág. A be-gyűlt összegről a takarékpénztár fog elszámolni a Hadsegélyzőnek, amelynek nála van a folyószám-lája. A kedves kis urileányok buz-gólkodását városunk uriközönsé-gének jóindulatába ajánljuk.

— **Dívatos női szalma kalap-formák** 5, 6, 7, 8, 9, 10 koronáért. Leányka és fiú marine vagy díszített szalma-kalapok 1-50, 1-80, 2, 3, 4, 6, 8 koronás olcsó árakkal nagy választékban Knazovitzky divatruházban.— Telefon 163.

— **Mozsarlopás.** Bauer Frida varrózó Kigyó-köz 2 sz. alatti la-kos konyhájából ismeretlen tettes egy négy kilogram sulyú sárgaré-z moszarat elloptott. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

A Székesfehérvári Hitelközvetíté-zet igazgatósága közli tagjaival és a gazdaközönséggel, hogy a IV. hadikölcsönkönyvekre az eredeti feltételek mellett jegyzéseket és be-fizetéseket elfogad Távirda-u. 6. sz. alatti helyiségében hetenként csüt-törtök és szombaton d. e. fél 9-től 12-ig, vasárnapon d. e. fél 11-től fél 12-ig. — Hetibetétek váltása alapján is lehet a hadikölcsön köl-vényekre előjegyezni.

— **Újítás a női reform-fűzők te-rén:** pyári lerakatot sikerült szerez-nem oly higienikus „Rádium” re-form-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csípőt fűzik, kényelmes já-rást és szabad mozgást biztosítan-ak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egvedtli elárú-sítás egész megyére Veres Frigyes-nél. Blous újdonságok állandó rak-tára.

— **Nagyszerű újítás folytán gyer-mekfőlvételek a legsikerültebben készülnek VIRAG műtermében** Rákóczi-utca 5. Szolid egységes árak. Telefon 334.

Az Apolló mozgószínház hírei.

Asta Nielsen az Apollóban. Asta Nielsen darabot nem kell ajánlani, a közönség maga vár kiváncsian a világhírű művésznő fellépésére, melyre sajnos oly ritkán esik alkalm. Ez a legújabb dráma, melyet „A nevelt leány” címen hétfőn és kedden mutat be az Apolló, Asta Nielsennek ismét ragyogó alakításra ad alkalmat. Egész lényére, mely érzéseire, kedélyére készült ez a sze-rep, melyet nagyszerű művészeté-nek minden varázsával játszik meg. A 3 felvonásos drámának, mely mindvégig vonzó és lebilincselő, bizonyára nálunk is nagy sikere lesz. Husvét hétfőn négy előadás 3, 5, 7 és 9 órakor, kedden fél 7 és 9 órakor.

Az Uránia mozgószínház hírei.

Erdei vadvirág. Az Uránia husvéti (szombat, vasárnap) műsora ismét szenzációs zamba megy. Az „Erdi vadvirág” egy gyönyörű filmjudo-n-ság, melynek fotografiai kivitele valamint a dráma tárgya és művészi megajtszása meglepetés lesz. Hétfői műsora Henny Porten sorozat lesz, melynek címe „Az utolsó imádság” a művésznő egyik legmeghatóbb alakítása. Henny Porten ebben a

drámában nagy sikert arat és pa-zartul szórja művészetének csodás szikráit, mellyel mindenkit elragad. Különös érdekessége még a husvét hétfői műsornak az „Albert eskü-vője” című vígjáték és a legújabb harctéri hírek. — Kedden, április 25-én egy napos műsorban premier lesz és ez alkalommal Claire Wal-doff mutatkozik be az Uránia kö-zönségének a „Rikkancs leány” című 4 felvonásos vígjátékban. Ez alkalommal a „Hú paripa”, és „Fér-jem barátinője” című darabok is színr kerülnek.

APRÓHIRDETÉSEK.

Mindenesfiut, tisztességeset felvez ez Egyházmegyei Könyvnyomda Szt. István-tér 1. sz.

Székesfehérvár 3. szamu (Liget-sori) postahivatalnál 4 polgári is-ko-lat végzett lány hivatali kisegítő-nek felvételik.

Egy hasas tehén eladó, Sziget-u. 9. szám alatt.

Egy pár jó igazi igaz 10 bevonu-lás miatt eladó. Sarló-utca 34.

2 darab buzáföld tengeri termé-lésre azonnal kiadó. József-utca 3. sz. Almássy Jánosnál.

Egy darab kaszáló a 4-ik dűlő, vasúti-ájtáró-mellett kiadó. Tuda-kőzni lehet Szerder-utca 59. sz. a.

Hazeladás Kigyó-utca 29. számú ház szabad kézből eladó.

Egy szép hasas és friss fejűs te-hén eladó. Öreg-utca 36. sz. alatt.

Gyerekknácsik legolcsóbbtól a leg-finomabbik Gerendai Gyula vászon, felhármentű, gyermek-kelengye üzle-tében kaphatók, Székesfehérvár, Kos-suth u. 4.

Szabás, varrás és mintarajzolás-ban alapos oktatás nyerhető, Ur-bán Margit tanintézetében, Ybi-Miklós-utca 14.

Fojos-saláta, sóska, nürnbergi édes torta, krizantém és paradí-csom palánta kapható Széchenyi-ut-cán.

Tanítónak — keresztény 14—15 éves fiut fizetéssel fel vez Gerendai Gyula fehernemű kereskedő Székesfehérvár Kossuth u. 4.

BELVÁROSBAN
Megyeház-utca 15. sz. ház
 elhalozás miatt szabad-
 kézből **ELADÓ.** Ugyanott
szoba és konyhabutorok
 kaphatók. — Ugyanott
négy szobás lakás
 kiadó. — Ugyanott
buorozott szobák
 kiadók. — Ugyanott
nagy raktárhelyiség
 kiadó. — Ugyanott
házmesternő felvételeik.

LEGÚJABB
 női selyem tagal- és szalmakalap-formák.
 Legdivavatosabb virág-, toll és kalapdiszkek.
BLOUSEUDONSÁGOK.
 Legolcsóbb árban kaphatók
Kováts Antalnál Székesfehérvár.
 Város. táztér. —

Bösendorfer-zongora eladó. Cim a kiadóban.

Kárpitos munkákat szolid és meg-bizható kivitelben készít Turner Imre kárpitos és díszítő Szt. István-3. szám.

Telefon 233. — Tefon 233.

Szombaton és vasárnap, április hó 22 és 23-án:

AZ

erdei vadvirág.

[Megható dráma 4 részben. Szenzációs újdonság.

Nagyszabású pótműsor.

Szombaton 2 előadás fél 7 és 9 órakor.

Rendes helyárak.

Husvét hétfőn

Henny Porten főszereplésével

Az utolsó imádság.

Nagyszabású pótműsor.

4 előadás 3, 5, 7 és 9 órakor.

Kedden, április hó 25-én:

RIKKANCS LEÁNY.

Életkép 4 felvonásban.

Remek kiegészítő műsor.

2 előadás fél 7 és 9 órakor.

Általános Bank és Takarékpénztár rt.

Székesfehérvár, Nádor-utca.

Betéteket elfogad előnyös ka-matozás mellett.
 Váltókat leszámítol.
 Értékpapirokat vesz és elad.
 Sorsjegyeket csekély foglaló befizetése mellett elad s a hátralék tetszés szerinti ösz-szegben törleszthető.
 Kísorsóit sorsjegyeket és szel-vényeket bevált.
 Külföldi pénznemeket vesz és elad.
 Tőzsdéi megbízásokat ponto-san teljesít.

URANIA mozgóképalota
Kizárólagos joggal lekötött tavaszévi
filmszenzáció!

AMERIKA LEÁNYA.
(Dollár királynő.)

ORFEUM CSILLAG
Artista dráma.

Doctor Imhoff
(Lotte Neumann.)

Mocsár virág
SELIG, (Kathlyn.)

Fátyol táncosnö.
(Adorée Villány.)

Carmi Mária sorozat

EZÜST PÓK.

Gyilkos csókok

KIRKUSZ KIRÁLYNÉ
(Artista dráma.)

Delta sugarak

Leányrablók
SELIG, (Kathlyn.)

SPINOLA utolsó szerelme
(Repriz.)

Legujabb **FERN ANDRA, DORRIT VEIXLER,**
LOTTE NEUMANN, és **ERNA MORENA**
sorozatok. Végül a káprázatos kiállításu

FRANCISKA BERTINI FILMEK.

Értesítés.

A magy. kir. szabadalm. osztálysorsjáték
I. osztályának húzása
május hó 24 és 25-én lesz.

Ezen sorsjátékhoz a gyűjtődénkből
eredő sorsjegyek helyi képviselőknél

KRAUSZ VERONA
dohánytözsdejében (Nádor-utca
Székesfehérvár már most kaphatók.

$\frac{1}{12}$	$\frac{1}{6}$	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{8}$	sorsjegy ára
12.	6.	3.	1:50	korona.

GAEDICKE BANKHÁZ

Budapest, Kossuth Lajos-utca II.

Fejérmegyei Takarékpénztár

Telefon-sz. 19. Székesfehérvár. Telefon-sz. 19.

Alapok: EGY MILLIÓ KORONA.

Betétállomány: 10 MILLIÓ KORONA.

*Giró-számmal az Oszk. Ma-
gyar Banknál. Elfogad be-
téteteket felmondás nélkül.
Folyósít jelzalog kölcsönöket,
leszámitol váltókat, előleget
nyújt értékpapírra.*

SAFE DEPOSIT.

*Reteszek a közönség
rendelkezésére állanak
előnyös bérleti árban.*

Mindennemű sorsjegyek, értékpapírok,
arany, ezüst pénzek vétele és eladása.

Székesfehérvári Takarékpénztár.

Alapítotott 1843-ban.

Alapítotott 1843-ban.

Elnök: gróf Cziráky Antal. Alelnök: Dieballa György.
Vezérigazgató: Kaltenecker Márton.

Betét 12 millió korona.

ÜZLET ÁGAI:

Elfogad pénzt folyószámlán, vagy könyvecskében való kamatozásra. Kölcsönöket nyújt értékpapírfedezett mellett, vagy betáblázásra (amortizáció).

Elfogad megbízásokat értékpapír vétele vagy eladására. Leszámitol és visszleszámitol váltókat a legelőnyösebb kamatláb mellett.

Bérbead tűz- és betörésmentes szekrényeket, csak a nyári hónapokra is.

(SAFFE DEPOSIT.)

SZÉKESFEHÉRVÁRI KERESKELMI BANK

Székesfehérvár,

TELEFON 12.

Nádor-utca.

ELFOGAD:

Betéteket takarékpénztári könyvre vagy folyószámlára.

A kamatadót az intézet fizeti.

Elvállal mindennemű tőzsdei megbízásokat a legjutányosabb feltételek mellett. — Bel- és külföldre szóló utalványok vagy hitellevelek kiállítására a napi árfolyam szerint.

Az intézet új székházában tűz- és betörésmentes pánccsoba (tresort) áll a legjutányosabb feltételek mellett a t. közönség rendelkezésére.